

3. een opgave van twee referenties, die niet noodwendig arts behoeven te zijn;

4. een verklaring waaruit blijkt dat betrokkene is vrijgesteld van opkomst in militaire dienst, benevens

5. een korte levensbeschrijving.

In verband met de omstandigheid dat de immigratieprocedure voor Zuid-Afrika tijdig dient te worden aangevangen, zal de Commissie na 1 mei 1957 geen aanvragen voor een certificaat voor 1957 meer in behandeling nemen.

's-Gravenhage, 12 december 1956

P. MUNTENDAM, voorzitter

BIJZONDERE EISEN VOOR POLIOMYELITIS-VACCIN, BEREID UIT GEÏNACTIVEERD VIRUS

In de *Nederlandse Staatscourant* van 5 december 1956 No. 238, bladzijden 3, 4 en 5, zijn gepubliceerd de „Bijzondere eisen voor poliomyelitisvaccin bereid uit geïnactiveerd virus”, vastgesteld bij Beschikking van de Minister.

Hiermede wordt voor de farmaceutische handel de mogelijkheid geopend om poliomyelitisvaccin, voor zover dit aan de gestelde eisen voldoet, te importeren. Afhankelijk hiervan zullen de artsen over poliomyelitisvaccin kunnen beschikken.

Eventueel zou ook de immunisatie tegen poliomyelitis in bestaand organisatorisch verband op plaatselijk initiatief, doch thans nog niet op Rijkskosten, kunnen gebeuren.

's-Gravenhage, 14 december 1956

C. BANNING,

Geneeskundig Hoofdinspecteur
van de Volksgezondheid

INGEZONDEN

(Buiten verantwoordelijkheid der Redactie; ter bevordering van spoedige plaatsing van de stukken behoudt de Redactie zich het recht voor, deze zo nodig te bekorten)

TONSILLOTOMIE EN POLIOMYELITIS

Naar aanleiding van het rondschrijven van de Geneeskundig Hoofdinspecteur collega BANNING, zou ik graag enkele opmerkingen maken.

De laatste paar jaren wordt steeds als de poliomyelitis zijn intrede doet, gewaarschuwd tegen operatieve ingrepen en immunisaties, wat het eerste betreft met veel klem in het rino-faryngeale gebied. Hoewel uit eigen ervaring niet overtuigd, hebben wij hier in 1955 en 1956 dit advies geheel opgevolgd.

De zin „Een persoon, bij wie deze ingrepen zijn toegepast, blijft jarenlang kwetsbaar” verbaasde mij enigszins en daarom ging ik eens in mijn gegevens snuffelen.

Sinds april 1948 werd door mij afzonderlijk aantekening gehouden van alle kinderen, die in groepen van drie voor tonsillotomie naar de keel-neus-oorarts gingen. De kinderen, die afzonderlijk gingen werden niet genoteerd. Sindsdien registreerde ik 293 gevallen. Geschat kan worden, dat het totaal zeker op 325 ligt. Zou de plaatselijke collega over dezelfde periode veel strenger hebben geselecteerd, dan kan toch zeker wel op 150-200 gevallen worden gerekend; totaal kan dus veilig 500 worden aangenomen.

In 1948 kwamen in mijn praktijk twee gevallen voor van de meningeale vorm van poliomyelitis; in het ene geval was er gedurende een paar dagen ciliaire parese en lichte reflexvermindering van de benen. Er was geen tonsillotomie in de anamnese, wel had de patiënt tien jaar tevoren een serie staphylokokkentoxine-injecties gehad. De andere patiënte had negen jaar tevoren tonsillectomie ondergaan. Beiden waren zwanger. In de praktijk van mijn collega deden zich dat jaar geen poliomyelitisgevallen voor.

In 1954 was er in de praktijk van mijn collega een lijder aan poliomyelitis met duidelijke verlammingen; het was een kind, waarbij tevoren tonsillotomie was gedaan. De tussenliggende periode is mij onbekend.

In 1956 waren er in beide praktijken in totaal vier lijders aan poliomyelitis, een vrijwel zonder symptomen (een baby), één met lichte oogspierparese, twee met ademhalingverlamming.

Het eerste geval betrof een kind dat tevoren geen tonsillotomie had ondergaan, maar poliomyelitis met verlammingen kreeg in de reconvalescentieperiode na herniotomie. De thuis zijnde baby (die uiteraard geen tonsillotomie had ondergaan) was nummer twee. Het derde patiëntje had geen tonsillotomie ondergaan, maar kreeg ademhalingstoornissen. De vierde patiënt had geen tonsillotomie ondergaan, kreeg alleen een lichte oogparese; het jongere zusje van dit patiëntje, waarmee zij zeer nauw contact had, ook nog in de eerste dagen van ziekte (de diagnose werd pas na ontslag uit ziekenhuis bekend) onderging in het begin van dit jaar tonsillotomie. Dit kind werd niet (manifest) geïnfecteerd.

Als, volgens bekendmakingen, mag worden aangenomen, dat op één manifest poliomyelitis-geval 1000 geïnfecteerde personen voorkomen, en in de periode van 1945-1948 in beide praktijken (geschat) 150 kinderen tonsillotomie ondergingen, waren er in 1948 op de twee poliomyelitisgevallen 2000 geïnfecteerde personen; bij het ene manifeste geval was geen tonsillotomie gedaan, bij het andere was negen jaar tevoren tonsillectomie gedaan). In 1956 deden zich vier poliomyelitis-gevallen voor, overeenkomend met 4000 infecties in een bevolkingsgroep waaronder sinds 1948 500 tonsillotomieën waren gedaan, zonder dat bij een dezer kinderen poliomyelitis ontstond, één geval deed zich voor in de reconvalescentie na herniotomie en één geval „in symbiose” bij een (manifest althans vrijblijvend) kind met vrij verse tonsillotomie.

Als men daarnaast de grote, vaak verbazingwekkende, verbetering in geestelijke en lichamelijke ontwikkeling beziet die zich meestal na geïndiceerde tonsillotomie voordoet en voorts het grote nut inziet van massa-difterie- en kinkhoestvaccinaties en bv. inenting in de in aanmerking komende gevallen met stafylokokkentoxoïd enz., acht ik het gerechtvaardigd om met dit schrijven, zonder een verband te ontkennen tussen poliomyelitis en operatieve ingrepen of vaccinaties, de naar mijn mening te grote angst, die langzamerhand hiervoor wordt opgewekt, tegen te gaan.

1Tonsillotomie is mijn benaming voor het „schluderen” ter onderscheiding van tonsillectomie, het pellen van de tonsillen.

Noordwolde, december 1956

Tj. LEMAIN

SIGARETTEN EN LONGKANKER

De zinsnede in de redactionele kanttekening: „Het staat wel vast, dat het gedurende jaren achtereen roken van vele sigaretten per dag een belangrijke aetiologische factor is voor het ontstaan van longkanker en dat sigaretten roken inderdaad mede verantwoordelijk is voor de verontrustende toeneming van de frequentie dezer afschuwelijke en — vooral door de lange latentie — zo verraderlijke ziekte” noopt wel tot enige opmerkingen en vragen:

1. Is de toeneming van de frequentie hier te lande wel zo verontrustend? In het noorden des lands verzamelden wij in ongeveer 7 jaar (1950-1956), bijna 280 gevallen, dat is gemiddeld veertig per jaar.

Aangenomen dat een even groot aantal ons toch nog is ontgaan, dan komen wij op 80 gevallen per jaar. Dit is